

Nævnigeretten, og at netop derfor er den almindelige Valgret saa stort et borgerligt Gode, at et Folk, som engang har faaet den i lovsig Besiddelse, bør aldrig slippe den til nogen Priis, end sige da til den Priis, som for Diebliffet bydes det danske Folk for dets Valgret, dets umistelige, og naar den holdes fast i vore Dage utabelige Valgret. Jeg tør derfor bristigt forudsige, at naar kun Danmark beholde sin Valgret og beholde sit vel skøbelige, men dog folkevalgte Landsting, da vil den Tid snart komme, da Folkets sande og sunde Interesse vil klare sig paa Forholdet mellem en fri Konge og et frit Folk, som er ikke bundet af noget Privilegium, ikke stilt af Stænder, saa Verden skal forundre sig. Paa den anden Side maa jeg forudsige, at dersom Danmark nu faaer et ufolkeligt Landsting, hvis Overtal idetmindste er fremmed for det rette Skjøn paa Frihed og Ligelighed, da vil Folket kun have Ulykke af sin Rigsdag og af hele sin saakaldte frie Forfatning og da vil der kun beredes baade Konge og Fædreland en sorgelig Fremtid.

Jeg veed det nok, at de Høilærde smile, om ikke lee af alle saadanne Forudsigelser, og de have derfor tidt enten blot for Vøier eller med en vis Sphidighed kaldt mig „Spaamanden“ undertiden endogsaa „Spaagvinden“, men jeg veed ogsaa, at skjøndt det rigtignok paa Dansk altid hedder „at spaae“, naar man yttre en sikkert Formodning om Fremtiden, saa er der dog stor Forskjel paa, hvoraf man spaaer, og jeg veed, jeg har aldrig spaaet enten af Stjerner i Haanden eller af Stjerner paa Himlen, men kun af den Oplysning vi Alle kunne faae ved at agte vel paa Folkenes Art og Væ, paa Tidernes Løb og Tidernes Tegn, hvad de Høilærde sjelden værdige deres Opmærksomhed, men som jeg fra Ungdommen af har skænket hele min. Jeg tænker næsten heller ikke, de ville nægte eller kunne nægte, at fordi jeg kun har forudsagt, hvad jeg saae maatte følge af det Forbigangne og det Nærværende, at derfor har jeg dog især med Hensyn paa gamle Danmark og Danmarks Folk, paa Slesvigholsteen og Heelstaten baade seet og sagt Udskilligt forud, som det havde været godt, om man havde ændret, førend det var forfildt. Jeg tør der-

for sige, det vilde være klogt, netop statsklogt, dersom man vilde ønske, hvad jeg nu forudsiger om al den Bitterhed, Splid og Kæbsgang indadtil og Fæder udadtil, som man selv bereder sig, naar man nu vil presse og drive en Grundlovsforandring igennem, som dog aldrig tilgavns kan gjennemføres uden med saa stort et Overtal, som grændser til Eenstemmighed, og med Hensyn til hvilken jeg ikke har hørt fra nogen af Siderne, at der var Nogen, som ventede sig slynderlig Vinding, som var værd at nævne, af denne Forandring enten for det Fælles eller for det Særlige. Jeg har før paa et andet Sted ofte hørt baade af Ministrene og af andre Ledere, at der var meget smukke Ting og Tanker, som de kunde ønske at gjennemføre, men som de ikke turde for det store Ansvar, som hvilede paa Gjennemførelsen, og jeg har stundom, jeg tilstaaer det, smilet over den store Frygt for et Ansvar, som i mine Dine var meget let at bære; men sørgeligt vilde det være, dersom jeg nu paa mit første og sidste Sæde her i Landstinget skulde møde saa stor en Nækhed og Sorgløshed, at man end ikke vilde skænke det tungeste Ansvar en alvorlig Tanke, ikke selv da, naar en gammel Rigsdagsmand og Sagmand, Folkeven og Folketaler abvarede og maatte, hvis han havde Ret, staae som et Vidne fra Slægt til Slægt, saalænge Danmark staaer, altsaa med Guds Hjælp til Verdens Ende; thi det er min første og min sidste Forudsigelse, at, hvad man saa end gjør, enten ude eller hjemme, saa vil sikkert Danmarks Rige bestaae, saalænge Vølgerne rulle.

N. Masmussen: Da det ogsaa er faldet i min Lod at tage Sæde i denne Sal under Behandlingen af denne vigtige Sag, som maa bringe en Forandring i Danmarks Rige, kan jeg ikke Andet end kaste et Tilbageblik paa Sagens hele Gang baade i Rigsraadet og Rigsdagen, for derigennem at gjøre Rede for min Afstemning. Det kom mig uventet, at vi skulde have en saadan Grundlovs-kamp om Sammensmeltningen af de 2 Forfatninger; thi det har altid staaet saaledes for mig, at det Forbehold, som blev taget i 1855, vilde blive respecteret. Jeg havde troet, at